

NAPREJ

Glasiilo Socialistične stranke Jugoslavije.Letnik V., šte. 50.
Četrtnova številka „NAPREJA“
izhaja kot tednik**LJUDSKI GLAS****Glasiilo Kmeško-delavske zveze.**

Stane letno 36.— Din, mesečno 3.— Din.

Izhaja razen ponedeljka in dneva po prazniku vsak dan.

Uredništvo in upravnništvo: Ljubljana, Franciška ulica 6-I.

Naslov za dopise: Ljubljana pošt. pred. 168. Tel. int. št. 312. Ček. rač. št. 11.959.

Stane mesečno 12 Din, za inozemstvo 22 Din. Oglasi: prostor 1 × 55 mm 1 Din.

Dopise frankirajte in podpisujte, sicer se ne priobčijo. Rokopisi se ne vračajo.

Reklamacije za list so poštine proste.

Rdeča dolina, napreji!

Že včeraj smo poročali na kratko o sijajni zmagi, ki jo je izvojevala socialistična misel v Mežiški dolini. Napovedali smo zmago v svojem listu. Ta zmaga nas ni presenetila, kakor nas ni presenetil ljubljanski »katastrofalni poraz«, ki govore o njem naši nasprotniki. Še pred ljubljanskimi volitvami smo povedali, da računamo na toliko glasov, kolikor je v Ljubljani svobodnih, razumnih proletarcev. Po volitvah smo pa pojasnili, od kod tako majhno število svobodnih, razumnih malih ljudi v Ljubljani, ki pravijo o njej, da je kulturno ognjišče Slovencev. Mogoče je res kulturno ognjišče višjih desetisočev, a izid volitev je dokazal, da je večina malih ljudi v Ljubljani še prav daleč od prave kulture svobode in razuma. Videli smo, da je proletariat ljubljanski še nesvoboden, da Ljubljana ni bila, kaj še, da bi bila rdeča — Ljubljana je še — črna. In zakaj? Samo nekaj nad 280 privatnih naročnikov imamo v Ljubljani. Približno toliko proletarcev bo tudi tu, ki čitajo redno naš list, ki poznajo dosledno naše delo, ki so si na jasnem, kaj hočemo, in ki hočejo to tudi sami. Ti so oddali svoj glas nam. Vsi drugi pa so zbežali za tistimi, ki so bolj kričali in kazali od daleč večji kos mesa. Nerazsodnost, ki se pusti begati demagogiji, je nevarna reč; danes gre za večjim kosom, ki ga drži v roki ta, jutri se obrne za onim, ki kaže še večjega. Brez stalnega

cilja bega tako enkrat na levo, potem na desno, in ne zapazi niti, da so se mu strgali pri tem čevlji, da gre obleka na kose, da želodec tuli. S tako armado ni zmage, ki bi preobrazila svet.

Zavedali smo se tega v Ljubljani, zavedali smo se pa tudi nasprotnega v — Mežiški dolini. V Ljubljani skoro nič naročnikov, tam skoro vsaka druga hiša, v Ljubljani, »v kulturnem središču« na kulturnih predavanjih po 20—30 ljudi (kako pa naj jih bo več, kdo naj pa potem napolni gostilne, kavarne in kinematografe?) tam pri vseh predavanjih natlačene dvorane kulturežnega proletariata. — Ljubljana išče žal resnico še po starem rimskem načinu — v vinu, tam je iščejo v odkritih debatah, v treznem premišljevanju razmer in dogodkov. Ali nam je bilo torej pred par dnevi težko napovedati zmago v Mežiški dolini? Saj Ljubljana, če je povečini taka, mora postati črna, in Mežiška dolina, če je taka, mora postati — rdeča.

Da, ti rdeča dolina, lahko si ponosna! Prekosila si »kulturno središče«. Daleč si ga pustila za seboj — v temi.

Prevzeti moraš zato sedaj ti vodstvo. S smotrenim delom po občinah za pravice proletariata boš ločila rane, ki jih seka kapitalizem v proletarsko meso, s smotrenim delom v svoji ozki dolini boš pa kazala pot do svobode tudi drugim in tudi — črni Ljubljani.

O slogi ali enotni fronti.

Gluhec je slišal.
kako je mutec rekel,
da je slepec videl,
kako je hromec tekkel.

Po Slovenskem hodijo socialisti in priporočajo slogo. češ, brez sloge nismo nič. Lepa je ta sloga in posebno meni zelo všeč. Najrajši bi videl, kako se v slogi objemajo vsi Slovenci — pardon, tudi Neslovenci bi morali biti zraven, sem mislil na skrivnem, glasno se pa skoro bojim povedati, da me g. Žerjav ne slišijo, ki imajo predpravico združiti v še lepši slogi res vse »wohlhabende Leute«. Pa kakor je velik moj strah pred g. Žerjavom, vendar moja trma je še večja. Kar sem zapisal, ne dam izbrisati in zato trdim še enkrat, da bi res rad tudi Neslovence videl v tesni slogi z nami. Za vsak slučaj pa, če me dajo g. Žerjav zapreti, bom imel tudi zagovor pred sodnikom! Ne jaz, bom rekel, ampak klerikalci so tisti, ki so prvi kršili Žerjavovo predpravico na slogo vseh. Ker so to dokazale ljubljanske

volitve, sem prevrčan, da me sodnik ne bo obsodil. Razen če bi prej obsodil klerikalce potem bi imel precedens, da tudi mene lahko. To se pa zopet ne bo zgodilo, ker so njegovi prijatelji že tudi klerikalno slogo blagoslovili, kar dokazujejo zopet volitve, to pot na Koroškem: Črna, Guštani, Dravograd. Tam so povsod šli Žerjavovci skupno s klerikalci, in svet se ni podrl.

Iz strahu pred komunisti bom pa vendar malo izpremenil svojo slogo. Ti so namreč za nepomirljivo in čisto razredno borbo, ki jo imenujejo dandanes »enotno fronto« in v tej fronti hočejo imeti ves svet, samo tistih treh demokratov ne, menda zaradi njih ministerializma: eden je bil minister, drugi je zdaj, tretji pa hoče še postati. Ker imajo komunisti na Slovenskem enotno fronto vseh proti 3 demokratom, je očitno, da bodo v par dneh zmagali in takrat bi me obesili, če bi bil proti taki enotni fronti. Zato prosim gosp. Lemeža, da si to mojo izjavo zapiše, da mi bo za pričo, ko se bova pod kakšno

posteljo skrivala pred neznano bodočnostjo.

Ko sem tako v vsestransko zadovoljnost prišel do prave čiste in nepomirljive razredne borbe, bi bil moj članek pravzaprav že končan. Toda zdaj moram vendar to dobro razdeliti na levo in desno krilo itd., da bo boj s tistimi 3 demokrati tudi res pravilno dobojevan. Težko artiljerijo imamo v Trbovljah. Poveljniki so sicer vsi v tujini, zdaj se je še glavni komendant Štefanovič odpeljal, toda, ko začne pravi boj, bo gotovo vse na svojem mestu. Tudi lahka kavalerija je pripravljena, s svojim štabom v bolniški blagajni. Kakor je njena naloga, ne poseže takoj 1. maja v boj, imela bo še skušnjo in nagrade se bodo delile, zato bo pa uničujoče posegla v boj drugega po bitki, da zmeša in uniči vse tri demokrate. Zračna vojska ima tudi že odmerjen svoj delokrog in velika je, mnogo jih je, ki zelo visoko letajo. Vendar so nekateri med njimi tako ponižni, da so si izprosili boj med pešci. To je predvsem g. Prepeluh, Čeprav ministerialist, s svojim globokim idealizmom je takoj po volitvah v konstituanto — od sv. Duha navdihnjen — spoznal, da je spas v sv. veri in se je zato vrnil v enotno fronto. Opuščeno mu je bilo takoj, pa ne samo zato, ker je veselje nad enim izpokorjenjem večje, nego nad 99 pravičnimi, ampak tudi zaradi resnične njegove delavnosti, ki jo je razvijal posebno v Oblačilnici in pri Blasnikovi tiskarni. Vsa čast možu, tem bolj, ker je res tako ponižen, da izjavlja po prejetih batinah, da je »popolnoma zadovoljen«. S tem se je popolnoma odrekel visokemu letanju in dovoljeno mu je bilo, da se bojuje med pešci. Hodil bo pred centrom roko v roki z največjim centrumašem g. Golouhom, ki ima največ zaslug za enotno fronto, kajti brez razdora bi ne bilo združenja. Tudi ima masa tako ljubezen do njega, da si ga sama poišče in vodi kot voditelja pred seboj na govorišče — po boju seveda, med bojem se vendar ne govori. Med bojem ga bo nadomeščal drug centrumaš, ki se demokratov veliko manj boji nego lastnega levega in desnega krila. Posebno radi ga imajo zato, nobenim se ni zameril; kar je pa mlajših od 30 let, ga vsi obožujejo zaradi zaslug, ki si jih je že pred 30 leti pridobil za ta boj s 3 demokrati. Njegova dalekovidnost je pripravljala to enotno fronto že pred 30 leti! Vstanite in kričite z menj: Trikrat slava! Desno krilo naj uredi g. poveljnik dr. Lemež sam, levega pa poveljnik levice g. duhovni svetnik Kalan. Tako bosta precej narazen, da si ne bosta mogla v svoji živahnosti seči v lasce zaradi neklih otro-

čarli tam na neki Zaloški cesti. Med njima bo na ta način popolen mir in enotnost je brez nevarnosti. Drugi oddelki pešcev naj se pomešajo po svojem okusu bolj na levo ali desno, samo nikar preblizu k takim, ki kaj drže na kak program. Program sploh ne sme biti nikjer drugega, samo ljubljanski — kajti v Ljubljani bo odločena svetovna borba proletariata. Kadar tu zmagamo nad 3 demokraciji, takrat bo kapitalizem sirt na vsem svetu. V Zarji te zmage bo Enakost vseh proletarcev tako velika, da bodo soglasno izvolili g. Toneta Kristana za prvega predsednika vsesvetovne klerikalno-kocmurjevsko-komunistične republike. »Delavske Novice« kot zadnja številka zadnjega časopisa bodo takrat prinesle to izvolitev — potem jih pa ne bo več nobenega časopisa več. Čemu? Političnih bojev nič, kulturnih nič, socialnih nič, čemu potem časopisi? Tone bo vladal in papež blagoslavljal, vse v splošno zadovoljnost. Kruha sicer ne bo in obeke tudi ne, pa čemu naj bi bila? V Adamovem rajju je tudi ni bilo — šele po grehu. O grehu naj pa piše kdo drugi, jaz sem za slogo in enotno fronto!

Tedenski pregled.

Sobota, 2. dec.: Radikalni klub sklene odkloniti vsaka pogajanja s strankami, ki hočejo spremembo ustave. — Narodno socialna organizacija v Belgradu poziva delavstvo, naj pristopa k nji, češ, da je ona »rešiteljica« proletariata. Pač zato, ker je glasovala za zakon o zaščiti države. — Zavezniki protestirajo pri grški vladi proti obsodbi princa Andreja. — V maloazijskem mestu Magneziji so kemalisti ustrelili 800 Grkov. — Laška vlada noče priznati nove grške vlade radi njenega barbarstva. Fašisti o barbarstvu drugih pač lahko govorijo. — Aretacija monarhističnega kapetana Enhardta v Münchenu. — Nemške protifrancoske demonstracije v obrenskih pokrajinah. — Predsednik angleških opozicionalnih strank s. Clynes zahteva odstranitev britanskih čet iz zasedenega Porenja. V istem času koncentrirajo Angleži svoje brodogradne pred Atenami. — V Kijevu začetek procesa proti 760 osebam, ki so obtožene zarote proti sovjetom.

LISTEK.

Razno za naše zdravje.

Za smrt človekovo je cela vrsta najrazličnejših vzrokov. Eden prvih vzrokov je, da človek umre od starosti; radi oslabeja in starosti mu odpove organizem in mirno brez vsakih bojev človek umre. Radi ponesrečenja, smrtnih udarcev in sploh nenaravne smrti je danes več smrtnih slučajev kakor radi starosti. Če je tudi bolezen povzročiteljica smrti, piše nek švicarski zdravnik v svojem letopisu, povzročijo največ smrtnih slučajev bolezni vsled okuženja, to je 22 odstotkov. V prvi vrsti mori tuberkuloza vse organe, predvsem sveda pljuča, to je 14,3 odstotka kar pomeni, da se ima vsak sedmi človek »zahvaliti« tuberkulozi za uničenje življenja. Vse druge kužne bolezni v zadnjih časih precej uspešneje zdravijo po civiliziranih deželah. Zadnja leta je mrzlica pobrala velik odstotek ljudi in napravila v tem izjemo. Veliko smrtnih slučajev povzroči tifus, škrlatinka, spolne bolezni, difterija in vnetje pljuč. Toda no-

Nedelja, 3. dec.: Ljubljanske občinske volitve. Zmagala je megla. Ljubljanski proletariat je sramotno prodal koristi svojega razreda v prilog krvnikom na Zaloški cesti.

Ponedeljek, 4. dec.: Pašić podal ostavko celotne vlade. — Macedonski četaši so zavzeli bolgarsko mesto Čuštendil. — Grški revolucionarji so izpuščili na zavezniški pritisk nekatere bivše generale, Princa Andreja so obsodili na smrt, a so ga pomilostili na izgon. — Jugoslovanska vlada pooblastila svojega atenskega zastopnika, naj izmenja v Atenah listine, nanašajoče se na solunsko pogodbo, po kateri pripade Solun v našo interesno sfero. — Ravnatelj zagrebške državnoželezniške direkcije blokaša Franiča so spodili iz službe. — Znani republikanski dr. Novačan pričel v Celju znova izdajati svoj list, v katerem samega sebe proslavlja. — Kralj pomilostil na smrt obsojenega rudarja Keroševiča iz Tuzle na 20letno ječo. — V Švici je ljudsko glasovanje odklonilo po socialističnih in komunističnih organizacijah predlagano oddajo zasebnega imetja. — Reški fašisti poskusili vdreti na Sušak, pa jih je jugoslovanska posadka odbila.

Torek, 5. dec.: V Sarajevu bombni atentat na uredništvo »Hrvatske Sloge«, glasilo hrvaške delavske stranke za Bosno in Hercegovino. — V zapadni Traciji so pričeli komitaši izganjati Orke. — Spopad med angleškimi in turškimi četami v Carigradu. — Ruska komunistična stranka doživela poraz pri volitvah v poljedelski svet. — V Washingtonu neiskrena razorožitvena konferenca ameriških držav. Izmet paša in Čičerin mučita s svojo nepopustljivostjo zavezniške diplomate na lausanski konferenci.

Sreda, 6. dec.: Vladna kriza še ni rešena. Demokrati konferirajo. — V Belgradu ustanovili industriji »Državni savez industijev«. Delavstvo pa se še vedno cepi in ne najde prave razrednoboje smeri! — S. Karol Kordelič, eden med najstarejšimi soustanovitelji slovenske socialne demokracije, umrl tragične smrti v Ljubljani. V smrt ga je gnalo predvsem sramotno izdajstvo zarjanske organizacije nad socialistično stranko ob priliki ljubljanskih občinskih volitev. — Avstrija se sporazumela z Madžarsko glede obojestranske zamenjave nekaterih

bena teh bolezni ne povzroča toliko umrljivosti kakor jetika. Za tuberkulozo je največji morilec rak, za katerim umre 8 odstotkov ljudi. Obolost človeških organov povzroča smrt v različni meri. Največ ljudi umre, če zbolijo na pljučih teh je 22,6 odstotkov, na srcu 10, na čevih 8, možganih 4,3, na živcih 8 in jetrih 1,7. Najbolj občutljivi so organi s katerimi dihamo, dalje oni, s katerimi se prehranjujemo, ki ne morejo sprejemati hrane in je vsled tega povzročena smrt po izstradanju. Skoro ravnolično žrtev zahteva odpoved organov, ki zalagajo človeško telo s krvjo pri čemer igra glavno vlogo srce. Neverjetno dosti smrti zahteva tudi obolenje živcev, ki so v tesni zvezi z možgani.

Zobozdravniki vedno priporočajo, da si vsak dan po dvakrat ali trikrat snažimo zobe, to je po vsaki jedi, pri čemer naj se poslužujemo ščetke in prahu za čiščenje. Če hočemo dobiti dober zobni prah, navadno precej stane, o slabem prahu pa je marsikdo v dvomih, da li ni zobem škodljiv. Kot nadomestilo za zobni prah ali kremo prav dobro služi navadna voda, ki ji pridamo prav malo superoksi-

občin na Burškem. — Na Saškem je bil za ministrskega predsednika izvoljen S. Buck. — Nemško državno sodišče obsodilo oba atentatorja na vodjo nemških socialistov Scheidemanna na 10letno ječo. — Ameriški miliarder Ford sklenil s tržaško pristaniško upravo najemniško pogodbo za nastanitev svojih tovarn.

Četrtek, 7. dec.: »Ljudski glas« priobčuje oklic za pokrajinski strankin zbor, ki se bo vršil 6. in 7. januarja v Celju. — Na demokratski konferenci v Belgradu zmagalo Pribičevićevo stališče glede nedotakljivosti vidovdanske ustave, radi česar so prekinjena pogajanja s hrvaškim blokom, Davidović kot predsednik JDS odstopil. Nekateri demokratski poslanci ustanovili posebno stranko. Klerikalci se z vnemo potegujejo za vstop v vlado. — V Belgrad dospel novi češkoslovaški poslanik Svadrovski. — V Rimu pogajanje med sovjetsko trgovinsko misijo in italijansko vlado. — Na Madžarskem stopil v veljavo zakon o zaščiti države, ki je še bolj reakcionaren kakor jugoslovanski.

Petek, 8. dec.: Kralj poveril sestavo nove vlade — Pašiću. — V Bolgariji je vlada zatrla prevratni poskus macedonskih komitašev. Kmetje se maščujejo nad pristaši meščanskih strank. — Laška vlada sklenila še strožjo cenzuro nad časopisi, katerim očita povrnost. — Zavezniški strokovnjaški odbor končal svoje delo glede razdelitve dolgov bivše avstroogrške monarhije med poedine države. Del bremena bomo nosili tudi mi. — Proračun Zedinjenih držav za l. 1913. izkazuje nad tri milijarde dolarjev stroškov, med temi eno šestino v vojne namene. — Na Irskem stopila v veljavo ustava nove svobodne države.

Nedelja, 10. dec.: Ljubljanski kovinarji praznujejo razvitje svoje zastave. — Pričetek internacionalnega mirovnega kongresa, ki ga je sklicala amsterdamska internacionala. — Občinske volitve v Mežiški dolini.

Kdor pomaga organizirati proletariat, si pridobiva večje zasluge kakor tisti, ki ga hujska. Socializem predpostavlja znanje in razumevanje. Iz samega srca se ne zajema. Študirati ga je treba, in kdor tega ne stori, nima pravice govoriti v njegovem imenu.

da. Ko povžijemo hrano, nedvomno ostanejo mali delci na zobeh, četudi jih čistimo z zobotrebcom. Ti delci hrane so pravo gnezdo za razne bakterije, a jih do zadnjega lahko odstranimo z omenjeno vodo. Po navadi snaženje s ščetko niti toliko ne zaleže kakor uporabljanje čiste vode s primešanim superoksidom, vendar moramo ščetko uporabljati da se ne nabere na zobe oni kamen, ki je tudi torišče nešteti bacilov in povzročja, da zoble pričnemo gniti. Zoble v slabem stanju, če prično gniti, gnijejo hitro in od tod prihaja marsikatera bolezen, da bi človek tega ne pričakoval. Z gnillimi zobmi, ki navadno tudi povzročajo hude bolezni, ne moremo tako uspešno žvečiti hrane, ki dale neprežvečena želodcu toliko več posla, da jo razkroji. Napenjanje želodca ki v zdravem stanju ne pusti naprej nikake hrane neprebavljene, pa je usodepolno ter povzročja razne notranje bolezni na želodcu samem ledvicah itd. — Sadje je jako dober pokončevalec bacilov, ki se zbira okoli neosnaženih zob. Posebno sok kislih jabolk doseže vse praznine okoli zobov in umori bakterije do poslednje. — Proletarcu ni mogoče

Po sklepu Pokrajinskega odbora

z dne 24. septembra t. l. sklicujemo
XIV. REDNI (POKRAJINSKI) STRANKIN ZBOR

na dni 6. in 7. januarja 1923. v dvorano hotela pri »ZAMORCU« v Celju.

Začetek na praznik 6. januarja ob 8. uri.
Začasni spored razpravljanja:

1. Otvoritev in konstituiranje zbora.
2. Verifikacija mandatov.
3. Poročilo pokrajinskega načelstva in kontrole.
4. Parlamentarno poročilo.
5. Zedinjenje. Razmere do glavnega odbora. Centralizem, avtonomizem, samouprava. — Organizacija. Internacionala.
6. Politični položaj in taktika.
7. Strankin tisk.
8. Socialno vprašanje na kmetih, posebno: 1. agrarna reforma, 2. občinska politika.
9. Volitev pokrajinskega vodstva in kontrole.
10. Raznoterosti.

Eventualni predlogi posameznih organizacij morajo biti poslani Pokrajinskemu tajništvu (Ljubljana, poštni predal 168) najpozneje do 20. decembra 1922. Pravica udeležbe (§ 23 org. prav.): Vsaka organizacija, ki je pravilno obravnavala za zadnje 3 mesece pred dnevom sklicanja, ima pravico do enega delegata, večje organizacije pa za vsakih 50 članov do enega pri čemer se ostanki pod 30 ne upoštevajo, 30 ali več članov pa se šteje za 50. Število delegatov se računa na temelju povprečnega števila članov zadnjih 3 mesecev.

Za vsakega delegata naj bo izvoljen tudi po eden namestnik.

Razen § 23, ki ga objavljamo, opozarjamo na vse določbe org. pravilnika, posebno pa na §§ 24 do 29.

Potne stroške delegatov morajo plačati organizacije same. Pravico in dolžnost udeležbe imajo tudi vsi člani načelstva, Pokrajinskega odbora in kontrole ter strankini poslanci. Vsi ti imajo tudi glasovalno pravico razen v zadevah njih lastnega delovanja. Odbori posameznih organizacij naj naznanijo imena izvoljenih delegatov ter njih namestnikov naj-

plačevati dragih zobozdravnikov za snaženje zob, plombiranje in drugo negovanje, zato je toliko bolj priporočljivo, da si drži usta vedno snažna, kar vzame jako malo časa če jih čisti redno. Snaženje zob vsak dan dvakrat je najboljši zobozdravnik, četudi se pri tem poslužujete le čiste vode, in do pozne starosti boste lahko ohranili zobe zdrave.

Kot zadnja nada za rešitev jetičnega človeka, ki se nahaja že v slabem stanju in ga imajo v posebnih bolnišnicah za jetične že v zadnjem oddelku, je poizkus zdravljenja z živimi tuberkuloznimi bacili drugega človeka ali goveda. Profesor H. Selter v Koenigsbergu je mnogokrat delal poiskuse z uporabljanjem živih tuberkuloznih bacilov in podaja v Zdravniškem tedniku ki izhaja v Nemčiji, poročilo, da je treba nadaljevati s proučevanjem tega zdravila. Po mnenju Selterja bi se dalo z živimi tuberkuloznimi bacili uspešno zdraviti bolnika, ako se mu vsega pod prsno kožo serum v ne preveliki množini. Vsesani živi bacili so nekak protistrup za zastarane bacile v telesu, ki se med seboj uničujejo in tako je zmanjšana ali odpravljena njih moč okuževanja dru-

pozneje do 25. decembra Pokrajinskemu tajništvu v Ljubljani poštni predal 168, da dobe pravočasno delegatske izkaznice. Gostje, ki se prigrasijo Pokrajinskemu tajništvu do 25. decembra, bodo imeli zagotovljen sedež. Drugi dobe izkaznice na licu mesta, dokler bo zadoščal prostor.

V Ljubljani, dne 5. decembra 1922.
Pokrajinsko načelstvo SSJ in KDZ.

Absolutisti.

Rogaška Slatina je pravi kapitalistični raj. Tu se shaja kapitalistična gospoda Jugoslavije, da spočije svoje trudne ude, ker se je preveč utrudila pri delu okrog kopičenja denarja na račun delavnega ljudstva. To vedo naši domačini, sedaj mogotci, in so začeli gruntati, kako bi naj čez zimo premotili svoje domačine in ostalo prebivalstvo.

Celo sezijo je ta gospoda prav pridno in naravnost požrtvovalno izkoriščala goste, kjer je le mogla. Ne samo goste, ampak tudi delavstvo, ki se je trudilo za goste in za svoje gospodarje pod državno, kakor tudi privatno firmo. Vso sezijo je igrala godba, vse je vrvelo in nobenemu se ni zasvetilo v možganih, da je v Rogiški Slatini nesramno odiranje. Bizjak je imel na primer prav lepo luksuzno pecivo kot nalašč otročičkom v igračo — ampak teža in cena? O kruhu v hlebčkih niti govoriti nočemo! Trgovci so imeli sijajne čase. Restavraterji so preplačevali in tako odtegnili dnevnemu trgu živež, tako da delavstvo razen masti, kave in sladkorja (po oduških cenah), ni moglo ničesar dobiti.

Kakor omenjeno poleti je bilo izkoriščanje, pozimi pa se jim je zazdelo priti z atakami, ki bi naj na videz zakrile gorje, katero je poleti vladalo. Lagali bi, če bi gruntarjem verjeli in delavstvu govorili drugače, kakor je v resnici.

Pobijanje draginje je bila parola gori označenih ker drugače si niso bili sigurni, da bodo mogli obdržati dosedanje pozicije. Ker pa potrebuje pobijanje draginje nekakšne forme, si je gospoda bila v svesti situacije in je kar naenkrat izvolila iz svoje srede — komisijo za pobijanje draginje. Funkcije so si razdelili med seboj na naslednji način.

gih še zdravih delov telesa. Selter se je posluževal tega seruma in nekaterim bolnikom je šlo na boljše. Da bi poizkusno zdravilo škodovalo na bolnikovo stanje, tega ni bilo opaziti.

Od znanega oljnega magnata v Ameriki ustanovljeni inštitut za zdravljenje po imenu »Rockefeller Foundation« je zadnja leta proučeval na zapadnem obrežju Južne Amerike izbruhlo mrzlico, ki je bila potlačena leta 1920., naslednje leto pa je zopet pričela razsajati med tamkajšnjim prebivalstvom. Tja je šla ekspedicija, ki si je mnogo prizadevala, da uniči to kruto bolezen, posebno niene raznašalce, posebne vrste komarje (Stegomya). Uspešno sredstvo za uničevanje komarjevih jajčec in ličink so bile ribe ki so jih nalovili in prenesli v nekatere hranilnike za vodo celo po 750.000. Pri takih nabiralnikih so se seveda zbirali tudi komarji, ki pa so jih ribe pridno uničevale in od meseca julija 1912. že ni bilo slišati o nobenem slučaju rumene mrzlice več. V dotičnih krajih ni bilo drugega sredstva za uničevanje komarjev, ki so edini raznašalci te epidemije.

3
Za konsumente g. Bračuš, za trgovce g. Viktor Conč, za obrtnike, delavstvu dobro znan g. Vidgaj, za poljedelce Jožef Macilošek in za industrijo g. Janžek, slednji iz ravnateljstva državnega zdravilišča. Delavstvo ni dobilo v komisiji nobenega zastopnika, ter se delavstva o nameravani komisiji niti ni obvestilo.

Nekdo med imenovanimi se je zelo ogreval za delavstvo in dejal, da v komisiji ni potreba delavskih zastopnikov, ker se gospodje sedanje komisije itak potegujejo za delavstvo!

Če govorimo o komisiji za pobijanje draginje, tedaj imamo pred očmi stvar gospodarsko-političnega značaja in ker vemo, da je tu široko polje in da gre za splošno prebivalstvo, ne pa samo za eno kasto, ne moremo pod nobenimi pogoji prepustiti da bi si gotovi ljudje lastili pravice, zastopati splošnost, že z ozirom na svoj kapitalistični značaj ker sodelujejo v nam nasprotnih političnih organizacijah! To je že vrhunec absolutizma, ki kaže, da je kapitalistična kasta pripravljena tudi z najnesramnejšim bojem iztrgati ljudstvu najprimitivnejše pravice, in sicer pravice soodločevanja v skupnem vprašanju!

Okrajno glavarstvo v Ptujju naj takoj poskrbi, da dobi tudi delavstvo v komisiji primerno zastopstvo! Če bi se pa ne hotelo na ta način popraviti storjene krivice, zahtevamo od okrajnega glavarstva, da takoj razpusti sedanjo komisijo za pobijanje draginje in da najde način ponovnega konstituiranja komisije, v kateri se naj da prostor tudi delavskim zastopnikom, katere bo delavstvo samo imenovalo!

Pravice želimo! Odklanjamo vsak nastop buržoazijskih nasilnežev, ki bi si lastili pravico, nastopati v našem imenu!

To javnosti in oblasti v vednost.

Prizadeto delavstvo.

Politične vesti.

+ Ljubljanska »Orjuna«, ki se naziva »Oblastni odbor Orjune za Slovenijo« objavlja v »Jugoslaviji« dne 13. t. m. »Poslano«, v katerem svari dr. Šusteršiča, bivšega klerikalnega poglavarja, ki se je

Po volitvah.

(Odomek iz Cankarjevih »Hlapcev«.)

(Dalje.)

Župnik: Čudno se vam zdi, da prihajam v teh časih in ob takih prilikah, kakor so.

Jerman: Res, čudno se mi zdi.

Župnik: Kajti mislili ste in še mislite, da imate posla s preganjalci, ki gledajo, kako bi vas pogubili že na tem svetu.

Jerman: Tako mislim.

Župnik: Zatorej sem se napotil, da govorim z vami, kakor nisem govoril še z nikomer.

Mati (prinese čaja in peciva ter postavi na mizo): Malo je, ali sprejmite iz udanega srca.

(Župnik se zahvali z rahlim poklonom, mati odide.)

Župnik: Ne spominjam vas rad, kaj sem rekel in kako sem ukazal; ali poglavitno je bilo — ne zamerite, beseda je le prisnodoba — da hlapec bodi hlapec in poslušen gospodarju.

Jerman: Sprejel sem ta ukaz, kakor se je spodobilo.

vrnili 11. t. m. iz Tirolskega v Ljubljano, naj bo previden, kajti ona bo bdela nad vsakim njegovim korakom. To »Poslano« je prvi nastop ljubljanskih jugofašistov, izmed katerih hodijo nekateri že uniformirani po ljubljanskih ulicah. »Hochstaplerija« je pa tudi v Ljubljani velika!

+ V Meziški dolini so se vršile 10. t. m. občinske volitve, pri katerih so zmagali socialisti na celi črti. V Črni so dobili naši 265 glasov, vsi združeni nasprotniki pa 146 glasov. Torej dobijo naši 16 mandatov, nasprotniki pa 9. V Guštanju so dobili naši 167 glasov, klerikalci pa 41. Naši dobijo tedaj 14 mandatov, nasprotniki pa 3. V Dravogradu so dobili naši od 147 glasov 86, vsi združeni nasprotniki pa 42 glasov. Naši dobijo tedaj 6 mandatov, nasprotniki pa 3. Občinske volitve v Mežici in na Prevaljah se za enkrat še niso vršile.

+ V Brodu se bo vršil 15. januarja 1923 invalidski kongres za vso Jugoslavijo. Zaključek da se bo vršil kongres v Brodu, je delo osrednjega invalidskega odbora v Belgradu.

Vladna kriza tudi danes še ni rešena. Zdi se celo, da jo Pašić nalašč zavlakuje, zato da bi mogel razpustiti skupščino in potem razpisati volitve. Volilno vlado hočejo v tem slučaju sestaviti sami radikalci. Odločitev bo padla še tekom tega tedna.

+ Ministrstvo za notranje zadeve je zaprosilo s posebnim odlokom popis vseh onih orožnikov, ki niso bili v tekočem letu kaznovani. Vsem tem bo naklonila nagrado v znesku 1600 K. Ta nagrada je pa zares »prešmentana«.

Atenski revolucionarni odbor je odpotoval na fronto, ker hoče zrevolucionirati armado. Odbor je že reorganiziral več divizij.

+ V Pragi je pričelo 12. t. m. razpravljati divizijsko sodišče proti poročniku Novakovskemu in proti kapitanoma Wurmdu in Wolfu. Vsi trije so obtoženi veleizdaje in vohunstva.

+ V Haagu zboruje mirovni kongres, ki ga je sklicala amsterdamska strokovna internacionala. Na ta kongres je dospelo 5 ruskih deleg., med katerimi sta Radek in Losovski. Predsednik I. H. Thomas je pozdravil 10. t. m. vse goste, nato pa je govoril o pomenu sklicanja mirovnega kongresa. Za njim je govoril pred-

sednik holandske socialistične stranke Trölstra, ki je govoril o zvezi proletariata vsega sveta. Poudarjal je, da ta kongres ni kongres diplomatov, temveč delavcev. Bilanca svetovne vojne da izkazuje na milijone mrtvih in pohabljenih, poleg tega pa ogromne davke, ki jih mora plačevati delavno ljudstvo. Končal je svoj govor z besedami, da je treba na ruinah preteklosti zgraditi nov temelj. Oči vseh narodov so obrnjene v Haag, kajti uresničenje svetovnega miru pomeni bratstvo človeštva vsega sveta. — Kongres je začel delovati s polno paro.

+ Londenska internacionala je sklenila v zvezi z dunaisko internacionalo sestaviti poseben odbor, ki bo dovršil vse predpriprave za kongres vseh socialističnih zvez. Odbor bo sestavljal iz 8 oseb, med katerimi bodo ss. Bracke, Crispin in dr. Friedrich Adler.

Dnevne vesti.

Iz Škoflje vasi smo prejeli dopis, v katerem nam poročajo o županu, ki je postal župan na prečuden način, čeprav ga niso ljudje marali. Pa vse mine! Maje se mu županski stolček kakor tudi njegovemu tajniku Škofleku. Če se ne bosta začela malo bolj po krščansko obračati, obljubljajo vaščani, da se ju bodo spomnili v daljšem poročilu.

Iz Celja smo prejeli dopis, v katerem se pritožuje delavec, da pometajo po ulicah prah še celo ob pol 13. uri, kar je sila nezdravo za mimoidoče. V svojem dopisu apelira na mestne očete, naj poskrbe, da se bodo ulice pometale ob bolj priličnem času.

+ V selu Kučama je nastalo pretreško soboto nenavadno veselje med odotnimi seljaki, ker so prihajale vesti, da bodo prišli na vlado Radič in blokaši. Seljaki so pričeli streljati s puškami, katere so doslej skrbno skrivali ter so kričali: »Živio Radič! Živio republika!« Toda veselje in rajanje ni dolgo trajalo, prišla je namreč žandarmerija, ki je seljake razorožila ter več izmed njih aretirala.

V Osijeku so se 11. t. m. stepli v gostilni »Fiume« vojaki zaradi neke tamburašnje. Patrula ki so jo poklicali na pomoč, da bi napravila v gostilni red, ni uporabila orožja, čeprav so nanjo nava-

lili. Zato pa je segel po orožju neki podnarednik izven službe, ki je enega vojaka razgrajča ustrelil, drugega pa težko ranil. Padlo je še več strelcov. Pijani vojaki so se udarili s treznimi ter so nemu popolnoma razklali glavo s sabljami. V gostilni je zavladala nato šele silna panika. Žalostni dogodek dokazuje, kam vse privede človeka alkohol.

Svoboda. Socializem se je pričel na Slovenskem z bojem za svobodo. Potreben je bil ta boj in je še danes potreben. Toda kakor ga danes mnogi razumevajo precej napačno in mislijo, da zaradi svobode ne smemo zameriti koritarjem in da je omejevanje svobode in terorizem, če jih stranka izključi, tako in še vse bolj napačno so razumeli svobodo v starih časih. Imeli so svobodo pijančevanja, in če jim je kdo kaj očital, so mu rekli moralist. Če jim je zmanjkalo denarja, so ga vzeli iz žepa v katerem so nosili org. prispevke, in če je zahteval kdo račun, so mu rekli, da je policaj, ki stika po tujih žepih in da misli na goljufijo, ker je sam goljuf. Če so videli kje kakšno žensko krilo, so mislili, da jim daje svoboda pravico pustiti vse, shod, sejo, delo sploh — in begati za tistim krilom pa tudi za vsakim drugim. Tudi na cesti so pobrali prodajno žensko in jo vlekli ne v svoje, v tuje stanovanje, v javno sramoto svojemu svaku in njegovemu prijatelju. Svoboda je pokrila vse to s plaščem pozabljivosti. Delavstvo je pa s časom le začelo čutiti, da ni vse v redu. Zapodilo je take voditelje in si izbralo ljudi, ki niso pijanci, ki vodijo račune in ki ne begajo za vsakim krilom. Izključeni pa so se pritožili pri »sodrugih« pijancih, kakršen je Pisek v današnjem podlistku, ki bo v prihodnjem očital Jermanu: »Mi te redimo!« Človeka, ki ne pije, so obtožili, da je moralist, tistemu, ki zahteva točne račune, so rekli goljuf, tistemu pa, ki ne leta za ženskimi krili, so rekli babjek. — Razloček med staro in novo svobodo je precejšen, težko, da pride kaj kmalu do — sloge.

V Slovenjegraški okraj. Stvar — sicer dobra — je morala zaradi Sokolov in CMD v koš. Ne le zaradi razrednega boja tudi s kulturnostjo se Sokol ne more ponašati, dokler ne izključi n. pr. tistih svojih kulturnežev, ki so na Meziškem kandidirali skupno s klerikalci. — 7.50

Župnik: Prisposoba o hlapcu je lepa, toda nerazumljiva naglim in vročim ljudem, ki slišijo besedo, pa ne spoznajo misli.

Jerman: Beseda je razločna; obrnite jo kakorkoli, zmirom je enaka.

Župnik: Beseda je kakor ime človeka: prazen glas: lahko je ime svetnika, lahko ime nejevernika. Pa je tudi kakor cekin, na cesti najden: pametnemu bogastvo, razsipniku izkušnja in greh.

Jerman: Resnično vam povem, da se nisem ukvarjal s tako modrostjo.

Župnik: Ko ste slišali besedo hlapec iz mojih ust, ste ugledali v svojih užaljenih mislih črno sukno, rožni venec, procesije in bratovščine. Slišali ste ukaz, ki ga nisem dal. Bodi prisposoba dognana: kadar je hlapec dokončal svoj posel, pojdi v krčmo ali pojdi kamorkoli, gospodar te ne vidi: edino glej, da mu v pijanosti žita ne povaljaš in hleva ne zapališ.

Jerman: Če je res, kar slutim, bi rajši, da ni res.

Župnik: Razglasili so me za krvočelnika in okrutneža, ki pohodi, ker mu je

na poti in se ne meni za jok trpečih. Mnogokdaj nimam da bi dal beraču, ki me sreča na cesti. Toliko jih je, ki jedo moj kruh, da ga sebi skopo režem. Povedal pa sem vam to reč zategadelj, da vam povem še nadalje: nikomur, ki je moj kruh, ne gledam na usta, če se je pokrižal, predno je ugriznil; ne vprašam ga za grehe, ne gonim ga v cerkev. Ali eno je potrebno in je ukaz: da pokaže name, kadar ga vprašajo, kdo mu je gospodar.

Jerman: Očitno je tedaj: hlapčuj, pa boš napojen in nasičen in postelja ti bo postлана!

Župnik: Mnogo je gospodarjev, ki niso mojih misli. Tam nekje v hribih — na Golčavi, se mi zdi — tam je župnik, ki gleda ob blagoslovu izpod možtrance, če je učitelj pokleknil; in durce tabernaklja so mu ogledalo, da vidi, če se je ob darovanju pokrižal.

Jerman: Počastili ste me, da ste prišli v to mojo siromašno izbo; ali rad bi vedel, čemu te zgodbe.

Župnik: Vi niste podobni tistim, ki so pocepali na kolena, ko so se tla zama-

jala; moški ste in pošteni, rad bi vam roko dal v prijaznosti; in toplejše bi jo stisnil, nego spolzke roke tistih, ki jih mole naproti. Zato sem vam razložil, kako malo je potrebno da... da prestopite ta plitki jarek med nama.

Jerman: Nič drugega torej, nego skriti in zatajiti to malo, kar je razuma v glavi in to malo, kar je poguma v srcu?

Župnik: Prepričanje, naziranje, mišljenje, vera in kolikor je še teh besed — ne vprašam vas zanje. Kajti ena beseda je, ki je živa in vsem razumljiva: oblast. Živa je od vekomaj, vseh besed prva in zadnja. Pokori se, ne upiraj se, je poglavitna zapoved: vse drugo je privesek in olepšava. Kdor se ravna po tej zapovedi, mu bodo grehi odpuščeni; kdor jo prelomi bo smrti deležen. — Prišel sem, da vam to povem preden se vam izpolni sodba, ki jo sami zahtevate. Moja duša bo čista.

Jerman: Hvaležen sem vam od srca. — Ali niste rekli, da sem možki in pošten? Resnično, za hlapca nisem rojen. Morda bi rad bil napojen in nasičen, mor-

Din smo porabili za tele vrstice in ga torej izročili upravi. — Ured.

Listnica uredništva. Sodr. K. Sch. v Celju. Članek »Ujed'njenje« žal, ne moremo priobčiti zaradi vsebine. Vad' te se misliti, spleščalo se vam bo. Upamo, da nam ne boste zamerili naših odkritosrčnih besed ter da boste delali vbodoče še bolj vneto v naši organizaciji.

Cevlji za zimsko vreme, močni, topli, posebno priporočljivi za gg. oficirje, lovce itd. se dobe na glavni zalogi tovarn Peter Kozina in Komp., Ljubljana, Breg 20. Kupujte jih dokler še zaloga traja.

• Celje.

Pogovor na ulici. Srečata se dva delavca ter se razgovarjata o razmerah celjskih kapitalistov. A: Na dan 1. decembra mi je moj gopod prepovedal priti na delo. B: Zakaj pa? A: Ker je bil praznik zedinjenja. B: Kaj, zedinjenja? Kakšnega zedinjenja? Kdo pa je sploh zedinjen? A: Buržuazija, kapitalisti! B: Kaj pa nas briga buržuazno zedinjenje? A: Nič nas ne briga, a vendar se moramo pokoravati. B: Kako pokoravati? A: Tako, da moramo delati kakor nam ona velewa. Ali ne vidiš, da so nam zedinjeni kapitalisti vzeli že skoro vso svobodo. B: To skoro razumem, ker sem moral v nedeljo 10. t. m. ko so imeli socialisti shod, priti na delo. Najbrže zato, da ne bi zvedel, da je dr. Žerjav odpravil 8urni delavnik. A: Ali veš, kako ga bo delavstvo dobilo zopet nazaj? A: Vem, kadar bo zedinjeno! A: Kako si pa ti zedinjenje predstavljaš? Morda po vzorcu ljubljanskih komunistov, ki so se združili s klerikalci? Ali tako, kakor so napravili nar. socialci, da so se združili z liberalnimi kapitalisti pri občinskih volitvah. B: Nikakor ne! Jaz si zedinjenje proletariata predstavljam tako namreč, da vsi delavci vstopijo v razredne strokovne organizacije. A: Tega mnenja sem tudi jaz, ali pozabil si prijatelj še na one delavce, ki so pri NSZ in pri črni JSZ. Kaj naj se z onimi napravi? B: Tisti pa naj pustijo dr. Gosarje, Doboviške, Brandnerje in druge take ljudi buržoaziji in naj pridejo člani k nam, pa boš videl, da bo zedinjenje takoj gotovo. A: Kaj pa naj storimo z »neodvisneži«? B: O teh pa naj odločuje masa, ker so bratomorci, ki spadajo pred ljudsko sodišče.

Celjski hišni posestniki so se zopet pričeli odlikovati pri preganjanju svojih strank, zlasti onih, ki so socialističnega

prepričanja. Gospa Mastnjakova je n. pr. kupila v Prešernovi ulici št. 3 hišo. Takoj po nastopu zasebne lastnine pa je hotela nekaterim strankam odpovedati stanovanje. V te svrhe jim je predložila neki »hišni red«, ki so ga sestavili hišni posestniki brez oblastvenega potrdila, ter zahtevala, da ga stranke podpišejo. Stranki, ki tega hišnega reda ni hotela podpisati, je pa gospa Mastnjakova, trgovka v Celju, stanovanje sodnijsko odpovedala. Da bi šla zadeva bolj gladko, je navedla več prič, ki jo podpirajo v njeni odgovodi. Čudno je še najbolj to, da nastopa bivši tajnik organizacije vojnih invalidov proti strankam enkrat kot tožnik, enkrat pa kot priča za druge. K tej zadevi se bomo še povrnili.

Maribor.

Debata o progresivnem davku se nadaljuje v »Volksštimi« in sicer tako, da nič dobro ne kaže njegovim nasprotnikom. Po velikem fiasku, ki ga je mariborski separatizem doživel od svoje zveze z Zarjanstvom, je čisto dobro če ga doživi še v tej drugi kardinalni točki, ki ga je ločila od nas, ker se bo tako še enkrat očitno izkazalo, da nas vendarle ne podpihuje samo nekak nezavestni fanatizem k našemu stalšču in dejanju. Eno pa je napačno: če meni s. F. U., da se da odprava progresivnega davka v Mariboru vsaj nekoliko zagovarjati z nerazvitostjo mase. Pustimo sto ugovorov, ki nam pri tem silijo v pero, na stran, pa ugotovimo samo eno iz vsakdanjega opazovanja: ravno široka masa revnih je prav dobro sposobna razumevati, da bi moral pač več plačati tisti, ki več ima in da ni to enakost, če prispevata bogatejši in revnejši iste zneske. Do danes smo še vedno opazili, da so nastopali proti progresivnosti le oni, ki hočejo biti »zrelejši«, torej oni, ki bi jim načelo progresivnosti naložilo nekoliko več »žrtev« (navidez seveda). To je fakt in s tem faktom utemeljujemo, če nikakor ne maramo verjeti, da vodijo nasprotnike k nasprotovanju kakšni idejni razlogi, temveč čisto banalni in presneto spekulativni oziri. V Mariboru pravtako kakor drugod. Pa naj bo kakor hoče, danes je za nas neko drugo vprašanje važnejše ko pa progresivni davek. Vprašanje namreč, če je dopustno, da se ljudje-socialisti poslužujejo laži in zavijanja v svojih bojih. Naše tozadevno stališče je menda že precej

znano, ni videti pa, da bi ga odobral d-identizem okrog »Enakosti« in »Volksštima«. Treba samo, da si bral v zadnji »Volksštimi« kako potvarja z nepopolnim citiranjem enega stavka smisel celega uvodnega članka v poslednjem »Lj. gl.«, pa boš razumel, kaj hocemo reči. Treba, da si prebereš v »Enakosti« stokrat v raznih variantah napisano trditve, da se ni Maribor kompromitiral z nedopustnim kompromisom, ko je proti strankinim sklepom z meščanskimi glasovi dosegel socialistič. župana. Treba da slišiš, kako trosijo isti ljudje, ki tako kričijo proti kompromisom, po Mariboru gorostasno neumnost, da ni šla ljubljanska organizacija samo zato v zvezo s črno in rdečo reakcijo, ker da je od demokratov — podkupljena — pa boš razumel, da je s takšnimi ljudmi zaenkrat sploh vsaka resna debata odveč. Ne pozabimo nikoli da je resnoljubnost tisto, kar nas najbolj loči in da so progresivni davek in druge sporne točke v primeri s to ločilko prave ma'enkosti, ki bodo same od sebe odpadle, ko bodo iz mariborske organizacije odstranjeni ljudje, kateri jo hočejo po vsej sili dati v domeno laži ter zavijaštvu.

Dragotin Čutič, lastnik puškarne v Slovenski ulici, v kateri se je zadnjič zgodila velika eksplozivna nesreča, je radi dobljenih poškodb v bolnišnici umrl.

V gledališču bodo dali v četrtek »Nečaka« (C kuponi), v petek Vilharjev večer, v soboto »Običan čovjek« (C kuponi).

iz stranke.

Kakšni organizatorji smo, se najlepše vidi iz sledečega: Nekemu zaupniku smo pisali, da nujno potrebujemo neko tiskovino in naj nam jo takoj pošlje. Čakamo, čakamo — nič. Končno dobimo namesto tiskovine dopis, da nima denarja in da je ne more kupiti, dokler mu ga ne pošljemo. Tako zaupnik, s katerim smo v stalni zvezi! Vsakemu se lahko primeri, da je popolnoma suh. Če pa nima v svoji okolici nikogar, ki bi mu pomagal s 7 Din in pol (toliko velja tista tiskovina), bi moral prodati svoj kruh, če nima drugega. Zaupnik, ki si ne zna svojih dohodkov razdeliti pametno na vse dni v mesecu, pa zato trpi njegovo delo, ki ga je kot zaupnik dolžan izvršiti, ta pač ni na svojem mestu, ali pa vsaj ne pozna organizacijske misli: organizacijsko dolžnost moraš izvršiti, čeprav 3 dni niti ne ješ, niti ne spiš. Ti 3 dnevi ni-

da bi rad sladko počival pod gospodarjevo streho, ali moje koleno je tako ustvarjeno da se ne upogne rado; ne uboga, pa če mu sam ukažem. Ni bilo treba, da ste mi prišli oznanit, sam sem vedel, kakšna sodba mi je govoričena. Za mučenca nimam veselja, za junaka ne daru; ali zgodi se, kar se mora zgoditi — oskubite jastreba, v goloba se le ne bo spremenil; in naj se škrijanec devetkrat zakolne, lajal ne bo nikoli. — Zares sem vam od srca hvaležen, (Vstane.) Pokazali ste mi, kaj je moj posel — iz hlapcev napraviti ljudi; pa če le enemu odvežem roke in pamet, bo dovolj plačila.

Župnik: Sami ste sodili! (Položi skodelico na mizo, da bi vstal; v tem hipu se odpro duri).

Pisek (stoji v izbo široko in nerodno): Pozdravljeni! Živeli! Jaz sem z vami! Nate roko! (Iztegne roko proti Jermanu in omahne.) Kte pa jih je kaj, teh prokletih črnih muh? Ali se jih kaj bojimo, kaj? Ali smo mevže, kaj? Vi ste mož — čast možu! (Se odkrije.) ... Gospod —

jaz — veste, nocoj mi je zmanjkalo — za večerjo — vsakemu se primeri —

Jerman (seže v žep): Nate in pojedite, trudni ste.

Pisek: Vsakemu se primeri — (Ugleda župnika, zasenči z eno roko oči, s klobukom pokaže nanj.) He, he?... Črna sukna črn možic! Ali bi mu nekaj povedal? Ali bi mu nekaj povedal, temu debelemu? (Razprostre roke.) Fej!

Jerman (ga prime za roko): Lahko noč! (Odpre duri.)

Pisek (med durmi): Nič zamalo... vsakemu se primeri... (Odide.)

Jerman (se vrne proti župniku): Na čigavi niji ni plevela?

Župnik: M—da... (Vstane.) Namerili ste se hlapce v ljudi izpreobračati; pot je težavna in gre v kolobarju, nikoli je ne boste premerili do konca — nihče je še ni.

Jerman: Pa če je ne premerim do konca — hodil sem, kamor je držala moja pravična pot.

Župnik: Kadar vam bodo noge odpovedale in boste sedeli na zadnjem kantonu, se spomnite, da mi je bilo hudo ob slovesu.

Jerman: Spominjal se bom.

Župnik: In da sem vam nazadnje rekel: ena noč je še do jutra.

Jerman: Bodi, kakor je sojeno.

Župnik: Bodi! (Poklonila sta se narahlo, župnik odide počasi, Jerman stoji mirno.)

Jerman: Kakor sojeno! (Stopi počasi proti mizi.)

Mati (od desne, postane na pragu; s tihim glasom): Franc!

Jerman: Kaj ukazujete mati?

Mati (stoji k niemu): Glej, Franc, otrok moj: ni dolgo več... do svetega božiča mislim... ko mi bodo zvonil: na to zadnjo pot... usmili se mo'ega srca, in svoje duše se usmili... Glej, na kolenih klečim pred teboj — (poklekne trdoma) ne zavrzi Boga!

Jerman (se skloni, da bi jo vzdignil): Mati!

so nič proti temu, če trpijo zaradi tebe tisoči proletarcev.

Za november so obračunale še sledeče organizacije: Vič, Libole, Velenje, Zabukovica, Oplotnica, Podsreda in Prevalje.

Krajevna pol. org. v Sp. Šiški vabi vse svoje člane na važen sestanek, ki se bo vršil v sredo 13. t. m. točno ob 7. zvečer v Zadržnem domu. Vsak član naj prinese s seboj zaradi kontrole svojo člansko izkaznico. Dnevni red je zelo važen: Volitev delegatov za strankin zbor in drugo. Dolžnost vseh članov je, da se sestanka gotovo udeležijo. — Predsednik.

Skupna odborova seja kraj. pol. org. v Ljubljani in v Sp. Šiški se bo vršila v četrtek ob 20. v upravi »Napreja« Točna udeležba dolžnost. Predsednik.

Smartno in Bočna Članski sestaneek tukajšnjih krajevnih organizacij se bo vršil v nedeljo, 17. t. m. ob 9. dopoldne pri g. Francu Miklavcu v Bočni. Člani naj prinesejo svoje izkaznice s seboj. Dolžnost članov je, da se sestanka točno udeležijo! Kdor bo izostal, bo pokazal, da mu ni za napredek organizacije delavnega ljudstva. — Predsednik.

Po sklepu okrožnega odbora SSJ in KDZ v Brežicah se bodo vršili v nedeljo, dne 17. t. m. sledeči shodi: ob 8. uri zjutraj v Bučah pri Kozjem, ob 11. uri na v Kozjem. Poročala bosta poslanec sodrug Ivan Krušič in sodrug Martin Umek. — V soboto, dne 16. t. m. zvečer bo pa v Kozjem članski sestaneek.

Brežice, Na sejo brežiškega okrožnega odbora, ki se je vršila dne 8. decembra, je okrožni odbor javno potom »Napreja« in posebej še pismeno povabil poslanca Filipa Kisovarja in sodr. Ivana Richlija iz Vidma, da pojasnita svoje zvite ugovore na članke v »Napreju«. Toda niti prvi, niti drugi se povabilu ni odzval, niti se nista opravičila, kar znači, da imata slabo vest in da nimata poguma, pogovoriti se pred zaupniki. Da, resnica v očih bode. In resnica se tudi z demagoškimi pismi in z blatenjem resnicoljubnih sodrugov ne da zatajiti. Resnica je in ostane resnica! Radi tega je sklenil okrožni odbor SSJ in KDZ v Brežicah soglasno pozvati tem potom poslanca Kisovarja, da ukrene obljubljene grozilne korake, ki jih je napovedal pismeno sodrugu Baragi. Kar toži naj! Sodr. Richlija pa, ki ne vemo, komu je nasedel pozivljamo, da prekličje v »Ljudskem glasu« izjavo v »Enakosti« št. 14 z dne 3. nov., ker vztrajamo pri svojih izjavah, opirajoč se na osebno izjavo s. Richlija v navzočnosti okrožnega odbora in poslanca Kisovarja dne 20. avg. t. l. v Brežicah in na njegovo osebno izjavo pred več člani na kolodvoru dne 12. avg., ko smo pričakovali poslanca Kisovarja, ki pa seveda ni prišel. Dalje imamo še en dokaz njegovega sedaj neresničnega govorjenja in sicer pismeno izjavo, ki jo je poslal okrožnemu tajniku sodr. M. Umeku. Če sodr. Richli ne bo podal izjave, da je »Napreja« poročal resnično, ga ne smatramo več za socialista, ker je socialist samo tisti, ki prizna svojo zmoto. Tudi bo sam trpel event. sodne stroške. — Vztrajamo pri svojih izjavah, ker ne maramo postaviti resnico na glavo. Okrožni odbor SSJ in KDZ v Brežicah.

iz strok. gibanja.

Seja odbora podružnice kovinarjev v Ljubljani se bo vršila v sredo dne 13. decembra takoj po delu v društvenih prostorih, Šelenburgova ul. 6. II. nadstr.

Glavni Radnički Savez Jugoslavije v Belgradu nas naproša, naj opozorimo sodruge, naj ne potujejo v Bolgarijo, kjer vlada strahovita brezposelnost, posebno v kovinski, lesni in gradbeni industriji. Veliko število delavcev prihaja namreč še vedno iz Madžarske, Češkoslovaške in iz Jugoslavije, pa ne najde dela.

Dopisi.

Brežice, 12. novembra se je vršil pri nas protestni shod vseh tistih interesentov, ki spadajo pod agrarno reformo. S. Umek je v daljšem govoru grajal delo vladnih strank, ki niso prav nič naredile v korist delavnega ljudstva. Opominjal je zborovalce na burno l. 1914., ko so padali kmečki sinovi in očetje na vseh mogočih frontah po zaslugi tistih buržoaznih strank, ki jim danes že zopet obljubljajo deveta nebesa. Povedal je, da so se pričeli naši ministri posebno po l. 1920, trkati na prsa, češ, kaj da vse delajo v narodovo korist. Minister Pucelj se je večkrat pripeljal v brežiški okraj z avtomobilom in se je hvalil na vse pretege, češ, da se je znižal maksimum iz 75 ha na 50. Toda, komaj je odšel, že so pričeli tukajšnji grofi s svojim delom. Zemlje niso hoteli dati v našem z izgovorom da jo sami potrebujejo. Sodr. Umek je povedal, da so trpini sami krivi svojega gorja, ker ne mislijo s svojo glavo in tudi ne delajo solidarno vsi za enega in eden za vse. Brezbriznost pri volitvah se maščuje, kajti zvolili so si može, kakršne so sami hoteli. Zato pa se jim tako godi. Toda temu se da odpomoči. Delavno ljudstvo naj se organizira, pa naj bo poliski delavec ali delavka mali posestnik in posestnica, industrijski delavec ali pa uradnik! Ročno in duševno delavstvo bi vendar že davno moralo spregledati in spoznati kje da je njegova rešitev. Nesramno ga namreč izkoriščajo bogatini, medtem ko ono strada, da je groza. Po obširnem referatu sodr. Umeka so zborovalci sprejeli resolucijo, ki je bila priobčena že v »Ljudskem Glasu«, vendar pa nepopolno. Resolucija je bila odposlana na ministrstvo za agrarno reformo v Belgradu, na agrarno direkcijo v Ljubljani, na pokrajinsko upravo v Ljubljani in na okrožni agrarni urad v Mariboru. Resolucija našteva podrobno vse krivice, ki se gode trpinom v brežiški okolici (primer grof Attems) ter izzveni v zahtevo, naj se takoj izvršijo po celi Sloveniji v smislu predhodnih odredb dne 25. februarja in ministrske naredbe dne 12. aprila 1919 ponovne volitve v občnske, okrožne, in v deželne agrarne odbore.

Črna. V tukajšnjem rudniku imamo že od spomladi sem dva mlada gospoda inženirja. Eden je baje naravnost iz Turčije sem zablodil, tako vsaj trdijo nekateri hudomušneži, drugi pa je iz Italije privandral. Doslej smo niune šikane mirno prenašali, ker smo vendar upali, da si bosta svoje glave vendar ohladila. Toda nobenega sledu o tem. V zadnjem času namreč kar dežujejo razne odredbe in denarne kazni. Gotovo je, da tako ne more iti dalje! Predvsem opazujemo že dalj časa, da imata največjo piko ravno na kvalificirane delavce, katere kar po vrsti mečeta iz delavnic in jih nadomeščata z nekvalificiranimi, po geslu najbrž: udaril bom pastirja in razkropile se bodo ovce! In res je moral prvi v to geslo verjeti kovaški moister, šestdesetletni Jože Budna, ki še do danes ni prestal nožene mu kazni, ki je ni zaslužil, vkljub temu, da je gene-

ralno ravnateljstvo na pritisk strokovne organizacije odredilo, da se takoj dodeli na prejšnje mesto. Kaj pa mislite s, uradnik, koga so postavili za kovaškega mojstra? — Nekega čevljarja! Toda šalo v stran! Sedaj, ko vam pišemo te vrstice, se je že zopet izvršil nov atentat in sicer to pot nad nekim mizarjem, ker se je predrznil zabavljati čez fašiste. K zadevi se bomo še povrnili, če bo potreba. Sicer pa zahtevamo, da se v bodoče ne smejo privatne zadeve vlačiti v obratno pisarnol Prizadetim gospodom svetujemo, naj si, kadar se bodo prav prijetno gugali v nasloniačih preberejo »Zakon o zaščiti delavcev«, kjer bodo našli še marsikaj zanimivega, kar jim je danes še španska vas. Pred zakonom smo si menda vsi enaki, pa čeprav smo delavci. Se razumemo? — Več delavcev.

Smartno in Bočna. Kaj je z agrarno reformo? Baje namerava g. P. iz Gornje-ga grada odkupiti 2 parceli, kateri sta pod agrarno reformo. G. P. pa parceli sigurno ne bo obdeloval ne glede na to, da je bogataš, kateremu je revno ljudstvo postranska briga. Ljudstvo pri nas je zelo razburjeno ter se vprašuje, kako je mogoče, da je agrarna reforma samo za bogatine, ne pa za ubožno ljudstvo, kateremu je namenjena. Zahtevamo, da skličje agrarni odbor v našem kraju čimprej sestaneek na katerem naj bi referirali. Zdi se nam namreč, da se hoče delati vse pod klobukom. Zato se zganite! Drugič več, posebno o prodaji lesa iz Planine. Več vaščanov.

= Vrednost denarja. 1 dolar velja 74 Din 1 francoski frank 5.23 Din, 1 lira 3.72 Din češka krona 2.34 Din, 100 avstrijskih kron 11 par. 100 nemških mark 1.16 Din. V Curihu velja 100 naših kron 1.70 švicarskih frankov.

= Žitni trg v Zagrebu 11. t. m. Pšenica se je ponujala po 412 Din, koruza 350 Din, oves 275 Din, moka (št. 0) 600 Din, (št. 2) 575 Din za 100 kg. Cene veljajo za blago natovorjeno na postajah v Bački in Vojvodini.

= Da bi se omogočila prodaja domačega hmelja, je zaprosil poljedeljski minister finančno ministrstvo, naj poveča uvozno carino na hmelj in to v toliki meri, da ne bodo mogli izdelovalci piva uvaževati hmelja iz inozemstva.

= Kriza v češkoslovaški industriji ponehava, ker je število nezaposlenih v novembru padlo že za 4000. Finančni minister Rašin je na shodu v Pardubicah naglasil že potrebo znižanja uradniških plač.

= V Trstu se bo vršila 15. t. m. italijansko - češkoslovaška konferenca, na kateri se bodo bavili z ukrepi, kaj naj se stori, da se bo usmeril promet preko Trsta s posebnim ozirom na izvoz sladkorja. Na tej konferenci bodo razpravljali tudi o delovanju italijanskih zavarovalnih družb na Češkoslovaškem.

= Sovjetska vlada je sklenila s Kruppovo tovarno pogodbo, po kateri prepusti tej tovarni 100.000 hektarov zemlje v južni Rusiji. Tovarna namerava izvesti gospodarsko akcijo v čim večjem obsegu, tako da bi žito celo lahko izvažala v inozemstvo.

= Naš konzulat v Port of Spain na Trinidadu sporoča, da raste v tej koloniji zanimanje za naše vino, likerje, kvas, olje, sir itd., zato pa se mu naj javijo naši zainteresirani izvoznikarji. Iz Trinidada bi dobivali v zameno kavo, sladkor in ostale tropske proizvode.

JOSIP JIROUT: Agrarna reforma na Češkem.

(Dopis s Češkega.)

(Dalje.)

Dne 11. junija 1919 je bil izdan zakon za ustanovitev Državnega zemljiškega urada za celo republiko. Ta urad nadzira ministrski svet, vodi ga predsednik in dva podpredsednika. Zemljiški urad zastopa državo v vseh pravicah in obveznostih, izvirajočih iz zemljiškega zakona. Ima pravico tudi nove zakone predlagati, ki spadajo v njegovo področje, nadzirati gospodarstvo na zaseženih zemljiščih, določati postopek, kako naj se izbira zasežena zemljišča, dovoljuje prodajo in najemanje zemljišč, odpoveduje na teh zemljiščih zaposlenim poslovno službo, dodeljuje zemljo, določa večje nagrade in podobne stvari. Zemljiški urad ustanavlja svoje podružnice katerih ima doslej 12. Njegovo delovanje nadzira upravni odbor, ki ga voli »Narodni shromaždeni« (12 članov). Ta si izvoli predsednika in dva namestnika. V tem odboru so sedaj: 3 socialni demokrati, 2 češka socialisti, 2 agrarci, 1 narodni demokrat, 1 klerikalec in 3 Slovaki.

Da se je moglo začeti z agrarno reformo je bilo potrebno izdati še več zakonov o odškodnini za zaseženo zemljo. Ti zakoni so zelo obsežni, za nje pa so se zopet bojevali socialisti in agrarci. Slednji so hoteli da se iz zaseženih zemljišč napravijo samostojna selišča, da se mora prideliti posameznikom kar največ zemlje. Socialisti pa so bili nazora, da imajo pravico do zemlje tudi kmečki delavci kakor tudi ostali delavci, kolikor potrebujejo zemlje za svojo hišo, vrt in košček polja, da morejo preživljati svoje družine. Dokazali so s statistiko, da je zemlje za vse, ki jo hočejo, premalo, da je za samostojna selišča dosti 5 ha dobre zemlje, medtem ko so agrarci trdili, da je dosti zemlje in naj se napravijo velike kmetije v izmeri 10—20 ha do te mere pa imej vsakdo pravico zahtevati dodelitev manjkačoče zemlje. Za to načelo se je vršil dolg boj, zato se je uzakonjenje tkzv. pridelilnega zakona zavleklo do 31. januarja 1921. Kompromis je tudi tu končal boj, ki proglasuje, da zadoščačo kmetije od 6 ha dobre, 10 ha slabe in 20 ha gorate zemlje.

Po tem zakonu imajo pravico do zemlje kmečki delavci, mali kmetije, kajzarji, obrtniki, lesni delavci, legionarji, invalidi društva teh oseb, zemljedelska društva in drugi. Dobe toliko zemlje, kolikor je zadoščača za prehrano in kolikor to morejo sami obdelati brez tuje pomoči. Osebe, ki nimajo državljanstva v republiki, ne dobe zemlje, kakor tudi one ne, ki so kaznovane po kazenskem zakonu, ali ki so izgubile volilno pravico, ali ki so nenravnega vedenja ali nesposobne za obdelovanje zemlje.

Po § 1. omenjenega zakona imajo pravico do zemlje tudi poljedelska društva, ki imajo namen obdelovati zemljo in katerih člani so osebno in neposredno z delom svojih rok udeleženi in ki obstoje iz članov, kakor jih dovoljuje zakon. Ta točka zabranjuje tvorbo društev kapitalistov, ki bi obdelavala zemljo s pomočjo najetih delavcev. Taka društva morajo imeti pravila, ki ne merijo na prekomerni dobiček največ 5% smejo izplačevati dividend od osnovnih deležev. Agrarci so takoj napravili celo vrsto društev, hočejo v našem celotnem posestvu, da bi se bavili z vzorno govedorejo, kar je pa po zakonu

prepovedano. Po zakonu se sme tudi občinam dodeliti toliko zemlje, da dopolnijo svojo posest do tiste stopinje, ki je potrebna za vzorno gospodarstvo.

Pri razdelitvi zemlje se mora v prvi vrsti ozirati na invalide, legionarje, vračajoče se izseljence, dosedanje najemnike in na one prosilce, katerih gospodarska poslopja meje naravnost z zaproseno zemljo. Poleg tega pa se mora skrbeti tudi za obstoj onih oseb, ki so služile na zaseženih zemljiščih. Če povzroči razdelitev zemlje njihovo brezposelnost, potem se jim mora dati druga služba.

Paragraf 25. razdelitvenega zakona določa, da takimenovanih »preostalih zemljišč« (gotovi deli zemlje, ki ostanejo pri gospodarskih poslopih veleposestev) ali drugih večjih zemljedelskih podjetij ni treba razdeliti, temveč se dajo lahko v najem posebno zmožnim osebam. O takih najemih odloča Zemljiški urad.

Razdelitveni zakon razpravlja dalje o »volničkih nedileh« t. j. o nedeljivosti kmetije. V tem zakonu je vtelesena že stara misel agrarcev, ki so že okoli devetdesetega leta o tem sanjali. Tedaj so imenovali to »rentna zemljišča«. Po zakonu dobi prosilec toliko zemlje, kolikor jo je potreba za samostojno kmetijo, nad katero se izreče »nedeljivost«. Nedeljiva kmetija meri 21 korcev posevne. Vsak kmet pa, ki dobi le del zemljišča k svoji kmetiji, jo sme proglasiti za nedeljivo. To se pravi, da se taka kmetija ne sme prodati, odnosno se sme prodati samo z dovoljenjem in s pogoji Zemljiškega urada. Pravtako se tudi le najmanjši del kmetije ne sme odprodati, odnosno le oni del se sme, ki znaša več ko 21 korcev posevne, dovoliti pa mora zopet Zemljiški urad. Na tako kmetijo ni mogoče brez dovoljenja Zemljiškega urada najeti hipotekarnega posojila, če pa je to urad dovolil, potem le do polovice sodno ocenjene vrednosti kmetije. Posesnik nedeljive kmetije, ki slabo gospodari, se lahko da pod kuratelo, ali pa se njegova kmetija kratkomalo dodeli drugemu članu rodbine. Ta zakon hoče preprečiti daljše razkosavanje malih samostojnih kmetij.

Zadnji paragraf razdelitvenega zakona določa, da mora imeti Zemljiški urad na razpolago zadostno dobo, če hoče agrarno reformo izvesti tako, kakor zahteva zakon. Po tem paragrafu naj bi dobili kmetije, ki so pritiskali na hitro izvedbo reforme, od vsakega veleposestva gotov del zemlje za 6 let v najem. Zakon pa ne določa koliko zemlje, zato je praksa sama določila in dosegla, da se je dalo nekako 20% zemlje v šestletni najem.

Še drugi zakon o agrarni reformi, je kreditni zakon, ki naj pomaga pridobiti zemljo popolnoma ubogim ali ubožnim osebam in sicer tako, da dobi ubog prosilec zemljo, če ima le eno desetino njene cene. Devet desetin mu založi država na 55 let, posojilo se odplačuje vsakega pol leta. Poleg tega dobi lahko do 60% posojila od države za graditev gospodarskih poslopij. Ta zakon ima le eno napako, namreč dovoljuje državi dati takih posojil v skupni vrednosti 200 milijonov kron, kar je za današnje cene brezpogojno premalo.

Važen zakon agrarne reforme je zakon o odškodnini za zasežena posestva. Zanj so se bili težki boji. Socialisti so predlagali, da se plačaj za vsako veleposestvo 50kratna vsota čistega katastralnega dohodka. Agrarci pa so v tej stvari potegnili z veleposestniki. Po velikih debatah je bil končno sprejet predlog, da se vzamejo srednje cene veleposestev na podlagi cen, za katere so se veleposestva

večja kot 100 ha prodajala v l. 1913. do 1915. V tej točki 42. je določeno dalje, da se od odškodninske vsote odbije za državo 5-40% in sicer čim večje posestvo, temveč odstotkov. Za podlago je dalje služilo načelo, da se odškodnina ravna tudi po tem, koliko odkupi zemlje država naenkrat, čim več, tem manjša je cena.

(Konec prih.)

Odgovorni urednik: Anton Podbevšek.

Izdajatelj: Zvonimir Bernot (v imeju pokr. odb. SSJ).

Tisk Učiteljske tiskarne v Ljubljani.

Treba da Fellerjev Elzafluid Povsod kupiti morete!

Ako ustanovite, da Fellerjev pravi Elzafluid kje nemorete dobiti, pro-simo sporočite, takoj dobite sporočilo za Vas najugodnejše mesto, kje se prodaja

To je najboljšo,
kar sem kedaj okušal!

Pravi Fellerjev Elzafluid kot dobrodejno sredstvo za drgnjenje! Za ude! Za vrat! Za glavo! Za zobe! Za negovanje kože! Kot kosmetikum! Za negovanje ust! V zimi! V letu! Pri tisoč priložnostih pokaže se blagodelujoč, bolečino lajšujoč, koristen in mnogostransko uporabljev. Je veliko močnejši in bolj delujoč kakor francosko žganje in najboljšo sredstvo te vrste! Nekol ko kapljic zadostuje, da tudi vi rečete:

To je najboljšo,
kar sem kedaj okušal!

Skupaj s pakovanjem in poštnino stane:

3 dvojnate ali	1 specialna steklenica	24 dinarjev
12 dvojnatih	4 specialne steklenice	84
24	8 specialnih steklenic	146
86	12	208

KOT PRIMOT: Elza-obliž zoper kurja očesa 2 dinarja in 3 dinarje; Elza-mentolni črtniki 4 dinarje; Elza-švedska tinktura za želodec 10 dinarjev; Elza-zagorski prsni in kašeljni sok 9 dinarjev; Elzaribje olje 20 dinarjev; Elza-voda za usta 12 dinarjev; Elza-kolonska voda 15 dinarjev; Elza-šumski miris za sobo 15 dinarjev; Glycerin 4 dinarje in 15 dinarjev; Lysol, Lysoform 12 dinarjev; Kineški čaj od 1 dinarja dalje; originalno Radikum francosko žganje vel ka steklenica 13 dinarjev; Elza-mrčesni prašek 7 dinarjev, strap za pedgane in miši 7 dinarjev. Za primot se pakovanje in poštnina posebej računa.

Na te cene se računa sedaj 5% doplačila. Adresirati natančno.

Evgen V. Feller, lekarnar
Stubica donja Elzatrž št. 252, Hrvatsko.

Ivan Jax in sin

Ljubljana, Gosposvetska cesta 2.

Šivalni stroji izborna konstrukcija in elegantna izvršitev iz tovarne v Lincu. - Ustanovljena leta 1867.

Vezenje poučuje brezplačno.

Pisalni stroji „Adler“.

Centki zastoj in franko.

Kolesa iz prvih tovaren.

Dürkopp, Styria, Waffnenrad.

Začasno znižane cene!

Znižane cene

pri

A. ŠINKOVIC nasl.

K. SOSS,

Ljubljana, Mestni trg 19.

Nosite zaradi
njihovih velikih
prednosti

PALMA

kačuk pot-
pelnike in pot-
plate

NAKUPOVALNA ZADRUGA

R. Z. Z. O. Z.

V LJUBLJANI, Dunajska cesta 33 („BALKAN“)

UVOZ Deželni pridelki, žito, mlevski izdelki
vseh vrst. — Kolonijalno špecerijsko
blago, spirituose, mast, slanina, mesni
izdelki. IZVOZ

Telefon 366. Brzojavni naslov: Nakupovalna Ljubljana.
Čekovni račun štev. 10.473.

✦ Zene ✦

pomirite se, če vam mesečni red
zastaja ali izostaja. Pomorem vam,
zaščitim vaše zdravje in vam pri-
nesem novega veselja do življenja.
Uradno ocenjeno in za dobro spo-
znano. Obrnite se takoj na naslov:

K. Fesq

Hamburg B. 156. Papensstraße 95.

Ženitna ponudba.

V svrhu ženitve se želi seznaniti
mlad mož z stalnim zaslužkom z
izobraženim dekletom v starosti
od 19 do 22 let. Ponudbe s sliko
je poslati na upravo „Napreja“
pod „Pomlad“.

Možvečja izbira

različnih pletenin, majic nogavic

in rokavic pri tvrdki

A. & E. Skaberné

Ljubljana, Mestni trg 10.

OBRTNA NAZNANILA.

Prva mariborska

delavska pekarna v Mariboru,

Tržaška cesta št. 38, tel. 324,

priporoča

dober kruh in žemlje.

Prva produkt. zadruga krojačev

Maribor, Ruška cesta 5

priporoča obleke za moške in
ženske po zmernih cenah in
dobre kakovosti.

Gostilna

„LJUDSKI DOM“

Maribor

Ruška cesta št. 7

priporoča

izborna kuhinjo in pijačo.

N. BRUNO MILJANIČ

tovarna kandičev in slaščičarna
najnižje cene in vsak čas sveže blago.
Maribor, Tržaška ulica 4.

Prometni zavod za premog d. d. v Ljubljani
prodaja

iz slovenskih premogovnikov

velenjski, šentjanški in trboveljski premog

vseh kakovosti v celih vagonih po originalnih cenah premogovnikov
za domačo vporabo kakor tudi za industrijska podjetja
in razpečava

ta čehoslovaški in angleški koks za livarne in domačo
vporabo, kovaški premog, črni premog in jajčne brikete.

Naslov:

Prometni zavod za premog d. d. v Ljubljani, Miklošičeva c. 15-II.

Slavenska banka d. d.

preje „Jugoslovanska Union - banka“

podružnica v Ljubljani, Zagreb, Beograd,

Bjelovar, Brod n. S., Celje, Dubrovnik, Gornja Radgona,

Kranj, Maribor, Monšotor (Baranja), Murska Sobota, Osijek,

Rogaška Slatina, Sombor, Sušak, Šabac, Šibenik, Škofja

Loka, Velikovec, Vršac.

Agencija: Buenos-Ayres (Argentina).

Afilijacije:

Budapest: Balkan bank r. t.

Split: Jugoslavenska industrijska banka.

Wien: Bankhaus Milan Robert Alexander.

== Delniška glavnica in rezerva ==

ca. K 200,000.000.

➔ Izvršuje vse bančne posle najkulantneje. ➔